

PREDLOG
EVA:2016-2330-0129
NUJNI POSTOPEK

ZAKON O UKREPIH ZA ODPRAVO POSLEDIC POZEBE IN SNEGA MED 25. IN 30. APRILOM 2016

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJETJE ZAKONA

Nenavadno toplo vreme je v večjem delu aprila povzročilo, da so kmetijske rastline pospešile rast in prešle v fenofaze, ki so zelo občutljive na nizke temperature, pospešilo je pomladansko setev in saditev koruze, saditev zgodnjega in poznega krompirja, buč ter vrtnin v zavarovanih površinah in na prostem. Posevki oljne ogrščice in posevki ječmena, so bili v fazi latenja in cvetenja, kar je pomenilo večjo občutljivost na nizke temperature.

Proti koncu meseca aprila je večji del Evrope preplaval hladen polarni zrak. Nizke temperature, ki so se ponekod spustile tudi do -3 ali -4 stopinje Celzija, so se pojavljale v različnih območjih Slovenije in so od 25. do 30. aprila 2016 močno prizadele predvsem sadno drevje, vinsko trto, poljščine (krompir, koruzo, oljno ogrščico), žita ter vrtnine.

Sneg, ki je padel med 27. in 28. aprilom 2016 in ki je prav tako prizadel pretežni del Slovenije (snežna odeja do 40 cm), je povzročil poškodbe na visokodebelnih sadovnjakih, intenzivnih sadovnjakih, vinogradih, žitu, travinju (poleganje). Pri novo posajenih nasadih je ponekod sneg porušil celotno konstrukcijo, uničil mrežo proti toči in pod seboj pokopal sadna drevesa.

Prizadetost k sreči ni enakomerno velika, temveč je odvisna predvsem od lege in s tem povezanih mikroklimatskih pogojev v kritičnih dneh. Tako so razlike v prizadetosti posameznih posevkov in nasadov na relativno majhnih, zaokroženih območjih, velike. V hladnejših območjih Slovenije (Gorenjska, Koroška, Osrednja Slovenija), kjer je vegetacija poznejša, so poškodbe manjše.

Po prvih podatkih na osnovi pregledanih območij in prizadetih posevkov ter nasadov, ki so jih posredovali strokovnjaki kmetijsko svetovalne službe (deluje v okviru KGZS), Gospodarske zbornice in Zadružne zveze Slovenije, so prizadete kulture in zapažene škode:

- v sadjarstvu

Sadovnjaki so različno prizadeti, kar je odvisno od lege in tehnologije pridelave. Zaradi pozebe so prizadeti cvetovi, v toplejših območjih tudi plodiči. Na območjih, kjer je zapadlo več snega, je ta polomil mlade poganjke, ponekod pa tudi v celoti porušil na novo postavljene nasade (uničena konstrukcija, podrti drevesa) in uničil protitočne mreže. Poškodovane so jabolane, hruške, koščičarji (češnje, marelice, slive, breskve), orehi, aktinidije.

- v vinogradništvu:

Najbolj so prizadeti vinogradi na vzhodnih legah in na robovih dolin in sicer v nižinskih legah. Ocenjena poškodovanost mladik in odgnanih brstov zaradi pozebe je od 10 do 100%. Prav tako so poškodovani kabrniki, zaradi snega pa je prišlo še do lomljenja mladih poganjkov. V naslednjih dneh, ko bodo odgnali sobrsti (če niso bili poškodovani) in speča očesa, se bo lahko ocenila škoda. Ker pa imajo sobrsti slabši rodni nastavek, bodo pridelki zagotovo manjši. Na bolj prizadetih legah bo škoda opazna še v naslednjih letih. Na območju celotnega Podravja (na cca 200 ha) so močno prizadete vse obnove vinogradov narejene v letih 2014 in 2015, obstaja tudi bojazen, da bodo mlade trte propadle.

- na poljščinah in vrtninah

Najbolj so prizadeti vznikli nasadi koruze, posevki oljne ogrščice in vznikli nasadi buč. Zaradi poškodb bo pridelek kasnejši in manjši. Nekatere posevke je bilo potrebno preorati in zasnovati novo setev.

Posevki ozimnih žit so se zaradi teže snega poglobili. Žita so bila zaradi bolj rane vegetacije v fazi pred klasenjem in v klasenju, kar je občutljivejša faza na mraz, saj že temperature okrog dve stopinji pod lediščem povzročijo odmrtnje cvetnih nastavkov in posledično slabo oplodnjo in slabši pridelek. Škodo bo mogoče oceniti po cvetenju, ko bo vidno, ali se bo v klaskih formiralo seme. Poškodovani posevki in nasadi pa so bolj občutljivi za bolezni in škodljivce.

Nasadi zgodnjega in poznega vzniklega krompirja so bili prizadeti, vendar so se v velikem delu še obrasli, bo pa pridelek manjši.

Zelenjadnice na prostem (posevki nizkega fižola, rdeče pese, blitve) so zelo prizadete, nekaj škode pa je tudi na rastlinah v pokritih prostorih (paradižnik, kumare in bučke). Nekateri nasadi kultur, ki so bili zasnovani s presaditvijo na prosto, so prizadeti do te mere, da jih bo potrebno obnoviti. Doma pridelana zelenjava bo zaradi pozebe kasnila na trgu, kar bo povzročilo velik izpad prihodkov.

- na travinju

Na območjih, kjer je zapadlo veliko snega, je prizadeto tudi večkosno travinje. Običajno je na teh površinah prva košnja okrog 1. maja, zato so rastline v fazi bilčenja in latenja. Sneg je rastline polomil in stisnil k zemlji. Košnja je bila otežena, krma pa onesnažena z zemljo.

Izračun škode bo sicer možno podati šele v naslednjih mesecih oziroma ob spravilu pridelka, vendar pa je po prvih podatkih razvidno, da je bilo skupaj prizadetih okoli 56.500 hektarov površin, na skoraj 47.000 hektarih površin pa je škoda višja od 30%. Najbolj zaskrbljujoča je škoda v sadovnjakih in vinogradih.

Poškodovanost kultur nad 30%

Sadovnjaki

Stopnja v %	40	50	60	70	80	85	90	100	Skupaj
Površina v ha	1.020	1.254	1.903	5	185	6	387	95	4.855

Vinogradi

Stopnja v %	40	50	60	65	70	80	100	Skupaj
Površina v ha	1.900	2.450	908	20	66	420	300	6.064

Poljščine

Stopnja v %	30	40	50	60	80	100	Skupaj
Površina v ha	1.551	26.207	2.375	1.010	4.235	630	36.008

Vrtnine

Stopnja v %	50	60	70	100	Skupaj
Površina v ha	42,2	2,0	0,7	22,2	67,1

Skupaj

Stopnja v %	30	40	50	60	70	80	90	100	Skupaj
Površina v ha	1.551	29.127	6.122	3.843	72	4.846	387	1.047	46.995

Od leta 2006 se v Sloveniji že izvaja sofinanciranje zavarovalnih premij za zavarovanje kmetijske pridelave. S tem država spodbuja kmetijske pridelovalce, da zavarujejo svoje pridelke pred posledicami naravnih nesreč.

Uredba o sofinanciranja zavarovalnih premij za zavarovanje primarne kmetijske proizvodnje in ribištva (Uradni list RS, št. 89/14, 2/15, 3/15, 98/15 in 28/16) določa, da se sofinanciranje zavarovalnih premij plača za zavarovanje primarne kmetijske proizvodnje, in sicer za zavarovanje posevkov, nasadov in plodov pred nevarnostjo toče, požara, udara strele, **pozebe**, poplave in viharja. Pred škodo, ki ne nastane na pridelku, temveč na nasadu, se lahko zavarujejo tudi večletni nasadi in protitočne mreže, vendar pa se za tovrstno zavarovanje ne sofinancira zavarovalnih premij.

Razglasitev naravne nesreče

Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 114/05-UPB, 90/07, 102/07, 40/12-ZUJF in 17/14, v nadaljnjem besedilu: ZOPNN) določa, da sredstev ni mogoče pridobiti ali dodeliti za odpravo posledic neugodnih vremenskih razmer v kmetijski proizvodnji, če je bila za odpravo teh posledic omogočena pridobitev državne pomoči v obliki sofinanciranja zavarovalne premije, zato programa odprave posledic škode, ki opredeljuje tudi sredstva za pomoč prizadetim v naravnih nesrečah, po tem zakonu ni mogoče pripraviti.

Vlada Republike Slovenije je zaradi obsega naravne nesreče in prizadetosti kmetijske proizvodnje na svoji 87. redni seji, dne 12. 5. 2016, sprejela naslednje sklepe, ki vključuje tudi izdelavo predhodne ocene škode, in sicer:

1. Vlada Republike Slovenije se je seznanila z Informacijo o izdelavi predhodne ocene škode na kmetijskih pridelkih, večletnih nasadih in armaturah določenih pridelovalcev zaradi posledic mraza in snega v obdobju od 25. do 30. aprila 2016 na prizadetih območjih Slovenije.
2. Pri izdelavi predhodne ocene škode se upoštevajo podatki o prizadetih območjih in poškodovanosti kmetijskih kultur ter armaturah, ki so jih ugotovili Javna služba kmetijskega svetovanja pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Zadružna zveza Slovenije in Slovensko zavarovalno združenje, podatki o poljščinah in površinah iz zbirnih vlog Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja za leto 2016 ter karte dnevni minimalnih temperatur zraka za celotno območje Slovenije Agencije Republike Slovenije za okolje.
3. Izvedbo tega sklepa zagotovi Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje Ministrstva za obrambo v sodelovanju s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije, Gospodarsko zbornico Slovenije, Zadružno zvezo Slovenije, Agencijo Republike Slovenije za okolje, Slovenskim zavarovalnim združenjem in Agencijo Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja ter predhodno oceno škode na kmetijskih pridelkih pošlje Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v 60 dneh po sprejemu tega sklepa.

Prizadete pravne in fizične osebe, ki so zavezanci za davek, lahko v zvezi z odpravo posledic letošnje pozebe in snega izkoristijo naslednje zakonske možnosti za olajšanje njihovega davčnega položaja:

1. Odpis, delni odpis in odlog plačila davka za čas do dveh let oziroma plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih v obdobju 24 mesecev v skladu s 101. členom Zakon o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14 in 91/15, v nadaljnjem besedilu DavP-2), za davčne zavezance – fizične osebe, če bi se s plačilom davčne obveznosti lahko ogrozilo preživetje davčnega zavezanca in njegovih družinskih članov.

Odlog plačila davka za čas do dveh let oziroma plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih v obdobju 24 mesecev, če bi davčnemu zavezancu zaradi trajnejše nelikvidnosti ali izgube sposobnosti pridobivanja prihodkov iz razlogov, na katere davčni zavezanec ni mogel vplivati, nastala hujša gospodarska škoda in bi davčnemu zavezancu odlog in obročno plačevanje davka omogočilo preprečitev hujše gospodarske škode. Šteje, da je davčni zavezanec izgubil sposobnost pridobivanja prihodkov iz razlogov, na katere ni mogel vplivati, če je izguba sposobnosti pridobivanja prihodkov nastala zaradi naravnih in drugih nepredvidenih nesreč.

2. ZDavP-2 določa tudi, da davčni zavezanec – pravna oseba, katerega davčna osnova se za tekoče davčno obdobje razlikuje od davčne osnove za predhodno davčno obdobje, od davčnega organa lahko zahteva spremembo višine akontacije v skladu s 371. členom ZDavP-2. Davčni zavezanec to stori tako, da vloži zahtevo davčnemu organu najmanj 30 dni pred dospelostjo obroka akontacije in

priloži davčni obračun za tekoče davčno obdobje pred vložitvijo vloge, oceno davčne osnove za tekoče leto ter podatke, ki dokazujejo spremembo ocene davčne osnove. O takšni zahtevi odloči davčni organ v 15 dneh.

Enaka možnost, pod enakimi pogoji, kot za davčne zavezance – pravne osebe, je z ZDavP-2 določena tudi za davčne zavezance – fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, in sicer v 299. in 307.a členu ZDavP-2 (sprememba (predhodne) akontacije med davčnim letom).

3. ZDoh-2 sicer iz sistemskih razlogov ne vsebuje več olajšave v obliki možnosti zmanjšanja katastrskega dohodka v primeru naravnih nesreč. Taka rešitev je bila z uveljavitvijo novega zakona (ZDoh-2) z letom 2007 ukinjena, ker je bila označena kot državna pomoč predvsem iz razloga, ker sam izračun katastrskega dohodka (to je še toliko bolj izrazito v novo uveljavljeni metodologiji izračuna katastrskega dohodka) že upošteva nihanja pridelave tudi kot posledico naravnih nesreč. Tudi države s primerljivim sistemom določanja pavšalne ocene dohodka za kmetijsko in gozdarsko dejavnost (Avstrija, Italija itd.) take olajšave ne poznajo. Se pa v skladu z določbo 26. člena ZDoh-2 na drugi strani odškodnine, izplačane na podlagi zavarovanja za škodo po zavarovaljivih škodnih dogodkih in denarne pomoči, prejete zaradi naravne in druge nesreče ne obdavčijo. Prav tako so dohodnine oproščena plačila iz naslova ukrepov kmetijske politike, pridobljena v zvezi z dolgoročnimi vlaganji v osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost, torej vse tim. investicijske podpore, torej v primeru trajnega sadovnjaka podpore za nabavo sadik, opore in druge opreme, potrebne za postavitev novega sadovnjaka.

4. Kmetom poleg že navedenih olajšav Zakon o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane (Uradni list RS, št. 48/92 in 21/95), daje možnost, da v primeru elementarnih nesreč uveljavijo zmanjšanje ali odpis ali zmanjšanje obveznosti plačila za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Tako zmanjšana obveznost se šteje za plačano, saj jo za kmete poravnava Republika Slovenija iz državnega proračuna.

5. Veljavni Zakon o vinu (Uradni list RS, št. 105/06, 72/11, 90/12-ZdZPVHVVR in 111/13) določa, da se lahko s pridelavo vina ukvarjajo samostojni podjetniki posamezniki in pravne osebe, ki za to dejavnost izpolnjujejo predpisane pogoje glede strokovne usposobljenosti, prostorov in opreme ter so vpisane v register pridelovalcev grozdja in vina. Fizične osebe, ki niso samostojni podjetniki posamezniki, pa se lahko ukvarjajo s pridelavo vina le iz grozdja, ki je njihov lastni pridelek.

Veljavni Zakon o vinu pa v primerih naravnih nesreč omogoča dokup grozdja tudi fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki v tistih letih, ko je njihov pridelek pomembno zmanjšan zaradi škode po naravni nesreči. Za pomembno zmanjšan pridelek se šteje, če je ta najmanj 60 % manjši od povprečja zadnjih treh let, skupni pridelek (lastni in dokup) pa v tem letu ne sme presegati 100 % triletnega povprečja. Podjetja lahko dokupujejo grozdje v neomejenih količinah, če je podjetje za to dejavnost registrirano.

Že veljavni Zakon o vinu tako dovoljuje dokup pridelka grozdja fizičnim osebam v primeru naravnih nesreč, vendar se izjema nanaša na dokup grozdja izključno iz istega vinorodnega okoliša.

V teh okoliščinah je vlada pripravila predlog zakona, ki ureja nekatere nujne interventne, sanacijske in preventivne ukrepe za odpravo posledic pozebe in snega, ki je Slovenijo prizadel od 25. do 30. aprila 2016. Za ta namen pa se v proračunu zagotavljajo tudi sredstva za odpravo teh posledic.

2. CILJI, NAČELA IN POGLABITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj zakona je čimprejšnja pomoč upravičencem, normalizacija delovanja in omejitev gospodarske škode, ki je nastala upravičencem zaradi pozebe in snega.

Z zakonom omogočamo izvedbe ukrepov, katerih izvajanje na podlagi trenutno veljavnih predpisov ni mogoče in omogočajo razbremenitev prizadetih subjektov v naravni nesreči. Cilj predloga zakona je tudi dovolitev izjemnega dokupa pridelka grozdja fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki

posamezniki, tudi iz območij izven vinorodnega okoliša pridelave grozdja zadevnega pridelovalca, ki je utrpel škodo po pozebi in snegu.

2.2 Načela

Predlog zakona odraža načelo pomoči ob škodi subjektom, ki so utrpeli škodo zaradi pozebe in snega na način, ki je sprejemljiv za prizadete subjekte ob upoštevanju proračunskih zmožnosti.

Predlog zakona ohranja osnovni načeli Zakona o vinu, ki sta zaščita potrošnika in zaščita pridelovalca grozdja in vina. Predlog krepi osnovno načelo zaščite pridelovalca, saj se mu s predlogom omogoča ohranitev pridelave vina na ravni preteklih let in s tem ohranitev obstoječih kupcev in tržnih poti.

Hkrati pa predlog ohranja načelo zaščite potrošnika, saj ne posega v veljavne določbe o sledljivosti pridelka vina in kakovosti. Tako morajo pridelovalci pri dokupu grozdja (ne glede na to ali gre za fizične ali pravne osebe) upoštevati vse veljavne določbe predpisov Evropske unije, kot so:

- grozdje za vino z zaščiteno označbo porekla (kakovostno vino ZGP ali vino PTP) mora biti obvezno v celoti pridelano znotraj istega vinorodnega okoliša,
- grozdje za vino z zaščiteno geografsko označbo (deželno vino) mora biti vsaj v 85 % količine pridelano znotraj iste vinorodne dežele,
- na območju Evropske unije ni dovoljena pridelava vina iz grozdja, pridelanega izven EU, in
- v primeru mešanja slovenskega grozdja z grozdem iz druge države članice, se lahko tako vino označi le kot 'vino iz EU' (in ne kot kakovostno ali deželno vino s poreklom).

2.3 Poglavitne rešitve predloga zakona

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

S predlogom zakona se urejajo ukrepi v zvezi z odpravo posledic pozebe in snega, ki je prizadel območje Republike Slovenije med 25. aprilom in 30. aprilom 2016, postopke za izvedbo teh ukrepov ter spremljanje ukrepov za odpravo posledic pozebe in snega.

Vsebina zakona obsega zlasti ukrepe pomoči prizadetim subjektom na naslednje načine:

- znižanje ali odpis prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zaposlenim v gospodarskih družbah, zadrugah in nosilcem dejavnosti,
- zmanjšanje in odpis ali zmanjšanje obveznosti plačila prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za zavarovance, ki so zavarovani na podlagi opravljanja kmetijske dejavnosti;
- znižanje ali odpis najemnim pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije;
- razširitev določb Zakona o vinu, da bi se fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki, omogočil nakup grozdja iz širšega območja;
- zmanjšanje ali odpis katastrskega dohodka za zemljišča trajnih nasadov,
- pomoč najbolj ogroženim kmetijskim gospodarstvom,
- znižanje ali odpis prispevkov za zdravstveno zavarovanje,
- določitev višine dodatne pomoči za sicer neupravičene stroške po določbah Programa razvoja podeželja.

Za ta zakon ni predvideno sprejetje izvršilnih predpisov.

Predlog zakona je usklajen z veljavnim pravnim redom in s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.

Znižanje ali odpis prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zaposlenim v gospodarskih družbah, zadrugah in nosilcem dejavnosti,

Na podlagi zakonodaje so kmetijski pridelovalci lahko upravičeni do odpisa prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, v kolikor izpolnjujejo pogoje v skladu z Zakonom o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane (Uradni list RS, št. 48/1992 in 21/1995). Odpis ali zmanjšanje obveznosti plačila se izvede na podlagi oceni škode vpisane v uradno evidenco - aplikacijo Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje (AJDA).

Sredstva namenjena zmanjšanju ali odpisu prispevkov po Zakonu o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane. Zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane samo za kmetije, za podjetja pa po trenutno veljavni zakonodaji odpis oz. zmanjšanje ni mogoče. S predlogom zakona omogočamo izvedbo vsebinsko enake pomoči tudi za prizadete gospodarske družbe, nosilce dejavnosti in zadruga.

Zmanjšanje in odpis ali zmanjšanje obveznosti plačila prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za zavarovance, ki so zavarovani na podlagi opravljanja kmetijske dejavnosti

Določi se čas za vložitev zahteve za odpis ali zmanjšanje obveznosti plačila prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ki ga določa Zakon o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane (Uradni list RS, št. 48/1992 in 21/1995) iz 15 dni na koledarski rok določen s tem zakonom, t.j. 31. 8. 2016.

Znižanje ali odpis najemnim pri Skladu kmetijskih zemljišč Republike Slovenije

23. člen Pravilnika o zakupu kmetij in kmetijskih zemljišč (v nadaljevanju pravilnik), ki ga je sprejel Svet Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS opredeljuje možne načine odpise zakupnin. Navedeni člen določa pomoč »de minimis« v sektorju kmetijske proizvodnje, pri čemer je odpis zakupnine možen zgolj v primerih neugodnih vremenskih razmer, ki jih ni moč zavarovati, kot so suša, moča, burja in zimska pozeba. Glede na to, da spomladanska pozeba konec aprila letošnjega leta ni uvrščena med našteje neugodne vremenske razmere, odpis zakupnin na podlagi veljavnega pravilnika ni mogoč, zato je za podlago za odpis zakupnin zaradi škode na pridelkih kot posledice spomladanske pozebe v letu 2016 potrebno urediti v predlaganem zakonu.

Razširitev določb Zakona o vinu (Uradni list RS, št. 105/06, 72/11, 90/12 – ZdZPVHVVR in 111/13), da bi se fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki in so utrpeli škodo po pozebi in snegu, omogočil nakup grozdja iz širšega območja.

Z namenom zaščite pridelovalca grozdja in vina predlog predvideva možnost dokupa pridelka grozdja fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki in so utrpeli škodo po pozebi in snegu, tudi iz območij izven vinorodnega okoliša pridelave grozdja zadevnega pridelovalca. S tem se pridelovalcem, ki pridelujejo grozdje na območjih, na katerih so bili vinogradi v večji meri prizadeti zaradi pozebe in snega, omogoči nakup grozdja, ki ga na podlagi veljavnih določb Zakona o vinu znotraj istega vinorodnega okoliša ne bi mogli izvesti. Predlog zakona predvideva možnost izjemnega dokupa grozdja letnika 2016 in 2017 (pozeba in sneg sta povzročila škodo tudi na zasnovi poganjkov, ki so osnova za pridelek naslednjega letnika). V primeru morebitnega dokupa grozdja (ne glede na to ali gre za fizične ali pravne osebe) je potrebno upoštevati veljavne določbe EU predpisov, ki določajo zlasti, da:

- mora biti grozdje za vino z zaščiteno označbo porekla (kakovostno vino ZGP ali vino PTP) obvezno v celoti pridelano znotraj vinorodnega okoliša,
- mora biti grozdje za vino z zaščiteno geografsko označbo (deželno vino) vsaj v 85% količine pridelano znotraj vinorodne dežele,
- na območju EU ni dovoljena pridelava vina iz grozdja, pridelanega izven EU,
- v primeru mešanja slovenskega grozdja z grozdem iz druge države članice, se lahko tako vino označi le kot 'vino iz EU' (in ne kot kakovostno ali deželno vino s poreklom).

Zmanjšanje ali odpis katastrskega dohodka za zemljišča na katerih so bile posejane prizadete kulture oziroma večletni nasadi

V predlogu zakona se urejajo posebnosti pri ugotavljanju katastrskega dohodka ali določanju davčne osnove za davek od osnovne kmetijske oziroma gozdarske dejavnosti.

Za parcele kmetijskih zemljišč, na katerih je zaradi pozebe in snega ocenjena poškodovanost višja od 50 odstotkov, se katastrski dohodek, ugotovljen v skladu z zakonom, ki ureja ugotavljanje katastrskega dohodka, v naslednjih dveh letih od leta naravne nesreče zniža za odstotek poškodovanosti, ki ga potrdi Vlada Republike Slovenije na podlagi pripravljene ocene škode v skladu s posebnimi predpisi.

Znižanje ali odpis prispevkov za zdravstveno zavarovanje

Na podoben način kot je omogočeno znižanje ali odpis prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za zavarovance iz kmetijske dejavnosti na kmetijah v skladu z Zakonom o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane, je za prizadete kmete, gospodarske družbe, nosilce dejavnosti in zadruga predvidena pomoč v obliki zmanjšanja ali odpisa zdravstvenih prispevkov.

Pomoč najbolj ogroženim kmetijskim gospodarstvom

Kmetijska gospodarstva, ki so na podlagi oceni škode po pozebi in snegu najbolj ogrožena, so upravičena do pomoči v obliki nepovratnih sredstev. Kmetijska gospodarstva se uvrsti med najbolj ogrožena kmetijska gospodarstva, v kolikor je bila v trajnih nasadih na kmetijskih zemljiščih v uporabi kmetijskega gospodarstva ocenjena stopnja poškodovanosti najmanj 50 %. Za prizadete kmetijske površine se dodeli, v kolikor so kmetijsko gospodarstvo in trajni nasadi vpisani v register kmetijskih gospodarstev v skladu s predpisi, in sicer do višine: 1.000,00 EUR na hektar poškodovanega intenzivnega sadovnjaka, katerega stopnja poškodovanosti znaša najmanj 80 %, 500,00 EUR na hektar poškodovanega intenzivnega sadovnjaka, katerega stopnja poškodovanosti znaša najmanj 50 % in manj kot 80 % oziroma 800,00 EUR na hektar poškodovanega vinograda, katerega stopnja poškodovanosti znaša najmanj 80 % in 400,00 EUR na hektar poškodovanega vinograda, katerega stopnja poškodovanosti znaša najmanj 50 % in manj kot 80 %.

Višina pomoči se zmanjša za polovico v kolikor nosilec ali član kmetije, kot je to določeno s predpisi, ki urejajo kmetijstvo, ni pokojninsko in invalidsko zavarovan na podlagi opravljanja kmetijske dejavnosti.

b) Način reševanja:

- vprašanja, ki se bodo reševala s predlaganim zakonom,

.....

Na področju pridelave vina se s predlogom ščiti pridelovalce vina pred izgubo potrošnika in ustaljenih tržnih poti.

.....

- vprašanja, ki jih bodo urejali izvršilni predpisi, in seznam izvršilnih predpisov, ki bodo prenehali veljati,

/

- vprašanja, ki se bodo reševala na drug način in kako (npr. kolektivne pogodbe),

/

- vprašanja, na katera ni mogoče poseči s predpisi,

/

- vprašanja, ki naj bi bila deregulirana (ni več potrebe po regulaciji),

/

- vprašanja, ki se bodo reševala s predpisi, za katera je bilo poprej opravljeno eksperimentiranje in testiranje zaradi ugotovitve primernosti ukrepanja.

/

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

- z obstoječim pravnim redom (veljavno zakonodajo),

Usklajeno.

- s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in z mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Republiko Slovenijo,

/

- predpisi, ki jih je tudi treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati

č) Usklajenost predloga predpisa:

- s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi,

/

- s civilno družbo oziroma ciljnim skupinami, na katere se predlog zakona nanaša (navedba odprtih vprašanj),

/

- s subjekti, ki so na poziv predlagatelja neposredno sodelovali pri pripravi predloga zakona oziroma so podali mnenje (znanstvene in strokovne institucije, nevladne organizacije in posamezni strokovnjaki ter predstavniki zainteresirane javnosti).

/

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Ocena finančnih posledic za državni proračun

Sprejetje predloga zakona bo imelo tudi neposredne posledice za državni proračun. Ukrepi so oblikovani na način, da zmanjšujejo obveznosti plačil prispevkov prizadetih subjektov. Znižana vplačila in celotna vplačila namesto prizadetih subjektov v posamezne javne blagajne zagotavlja državni proračun.

Za pomoč najbolj ogroženim kmetijskim gospodarstvom pa se predvideva dodelitev pomoči v višini 4.000.000 evrov, ki se zagotovijo iz proračunske rezerve.

Glede na končno poročilo o ocenjeni škodi in glede na oceno stroškov posameznih ukrepov za sanacijo škode bo vlada določila višino sredstev, način in dinamiko zagotavljanja le-teh tekom leta 2016.

V skladu z zakonom, ki ureja javne finance, se proračunska rezerva za odpravo posledic naravnih nesreč lahko uporabi le v letu, v katerem je prišlo do naravne nesreče, zato bo treba sredstva za ukrepe, ki se bodo v povezavi s sanacijo škode zagotavljala v letu 2016 in kasneje, načrtovati v proračunu za zadevno leto. V skladu z zakonom so ministrstva dolžna sredstva za sanacijo škode v svojih finančnih načrtih zagotavljati prednostno. Za leto 2016 bo treba to zakonsko določilo upoštevati ob pripravi sprememb proračuna za leto 2017.

Ocena finančnih posledic za druga javna finančna sredstva

Sprejetje predloga zakona ne bo imelo neposrednih posledic za druga javna finančna sredstva.

- predvideno povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna,

Iz naslova zmanjšanja ali odpisa katastrskega dohodka se v okviru obračuna dohodnine v letu 2017 pričakuje znižanje prihodkov v višini (analize še niso dokončne) evrov

- predvideno povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javna finančna sredstva,

/

- predvideni prihranki za državni proračun in druga javna finančna sredstva,

/

- sredstva bodo zagotovljena z zadolževanjem (poročstva),

/

- v naslednjem proračunskem obdobju bodo sredstva zagotovljena v okviru proračunske rezerve.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

- sredstva so zagotovljena v sprejetem državnem proračunu na naslednjih proračunskih postavkah,
- sredstva bodo zagotovljena s prerazporeditvijo v okviru sprejetega državnega proračuna s postavke na postavko
- sredstva bodo zagotovljena z rebalansom oziroma spremembami državnega proračuna. za leto 2017,

Sredstva za izvajanje zakona v letu 2016 so v državnem proračunu zagotovljena.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

- prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih,

.....
Na področju vina se ključna ureditev v državah pridelovalkah vina nanaša na sledljivost porekla, kakovost vina in vodenje ustreznih evidenc. Vsi pridelovalci so dolžni prijavljati pridelavo v uradne evidence in voditi lastne evidence, iz katerih je razviden kraj pridelave grozdja in vse faze pridelave, vključno z morebitnimi odkupi in prodajo. Zagotovljena mora biti popolna sledljivost ne glede na pravno obliko pridelovalca.

.....

- prikaz ureditve v pravnem redu EU,

.....

Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov določa pravila glede označb porekla, vodenja evidenc in kakovosti vina. V sklopu vodenja evidenc se vodi celoten promet z grozdom in vinom, predpisani so tudi spremni dokumenti za promet z vinom. Celoten sistem se izvaja izključno z namenom varstva potrošnikov in zaščite porekla vina. Predpisane določbe so enake za vse pravne oblike pridelovalcev vina.

Prikaz ureditve v nekaterih pravnih sistemih držav članic Evropske unije (prikaz ureditve v najmanj treh pravnih sistemih držav članic EU)

Nedavne hude škode v kmetijski proizvodnji zaradi poznih zmrzali in snega – Zahteve iz SI, AT, SK, HR, HU, CZ in PL

Od 20. do 30. aprila 2016 so skoraj celotno ozemlje Srednje in Vzhodne Evrope zajele ekstremne vremenske razmere. Po obdobju zelo toplega vremena v začetku aprila, je hladen zrak iz severne poloble dosegel celotno Evropo. Prehod hladne fronte je v nekaterih delih Evrope, zlasti pa v Srednji in Vzhodni Evropi, povzročil zmrzal in hudo sneženje do nižini.

V noči iz 27. na 28. aprila so bile zabeležene jutranje temperature od -2 ° C do - 8 ° C, prav tako pa na mnogih področjih tudi zelo močno sneženje. Zapadlo je do 40 centimetrov snega. Ekstremne vremenske razmere so močno prizadele kmetijsko pridelavo. Zaradi zmrzali so bili močno poškodovani sadovnjaki in vinogradi. Pozna zmrzal je vplivala tudi na krompir, koruzo, oljno ogrščico,

žita in zelenjavo na prostem. Snežna odeja je v naslednjih dneh povzročila dodatno škodo v intenzivnih in ekstenzivnih sadovnjakih in vinogradih ter na žitih in travnikih.

Kmetje, ki jih je že prizadele kriza na trgu, se sedaj soočajo še t dodatnimi težavami. Zadevne države članice pozivajo Komisijo, naj olajša uporabo shem državnih pomoči v državah, ki so bile prizadete, da je potrebno pri izvajanju ukrepov skupne kmetijske politike, upoštevati višjo silo, ter da je potrebno da se prizna oz. upošteva tudi prizadetost kmetov zaradi krize na trgu.

Razmere v Sloveniji

Ekstremne vremenske razmere, opisane v uvodu, so močno prizadele kmetijsko pridelavo v skoraj celotni Sloveniji. Najvišja škoda je v vzhodni in jugovzhodni Sloveniji (Štajerska, Pomurje, Posavje in na Dolenjskem), medtem ko je v osrednjih regijah (Gorenjska, Koroška, Osrednja Slovenija), škoda manjša, zaradi kasnejšega začetka vegetacije. Škoda se tudi bistveno razlikuje glede na nadmorsko višino in izpostavljenost lokacije v kritičnih dneh.

Popis škode je v teku. Po prvih ocenah je prizadetih 46.996 hektarjev kmetijskih zemljišč, kjer škoda presega 30%. Pozna zmrzal je večinoma poškodovala sadovnjake in vinograde. Poškodbe pa so vidne tudi pri oreh, krompirju, ječmenu, oljnih bučah, ogrščici ter vrtninah na prostem.

Sneg je v naslednjih dneh povzročil dodatno škodo zlasti na intenzivnih in ekstenzivnih sadovnjakih in vinogradih, v določenih primerih je prišlo do popolnega uničenja sadovnjakov in vinogradov (konstrukcija, mreže proti toči in drevesa). Sneg je prav tako povzročil škodo na poljih in sicer predvsem na žitih.

Najbolj zaskrbljujoč je obseg škode v sadovnjakih, kjer je prizadetih več kot polovica vseh nasadov in v vinogradih, kjer je prizadetih več kot tretjina vinogradov.

Prva ocena škode:

4.956 ha sadovnjakov poškodovanih, 3.835 ha več kot 50%

6.964 ha vinogradov poškodovanih, 4.164 ha več kot 50%

Na najbolj prizadetih lokacijah sadovnjakov in vinogradov bo poškodbe mogoče opaziti tudi v naslednjih letih zaradi nižje kakovosti in količine pridelka.

Vlada Republike Slovenije je začela postopek za popis škode. Končno oceno škode bo mogoče podati šele v jeseni oz. po spravilu pridelka.

Razmere v Avstriji

Ekstremne vremenske razmere so v noči med 26. in 29. aprilom 2016 (odvisno od natančnega območja v Avstriji) močno prizadele avstrijsko kmetijsko proizvodnjo. Zapadlo je 30 do 40 cm snega. Kmetje so ponovno prizadeti. Nizke temperature so trajale 3 do 4 noči in so padle pod minus - 4 do - 5 °C (najbolj ekstremna temperatura je bila - 6 °C). Zaradi zmrzali je bilo poškodovano sadje in zelenjava tudi pod zaščitno folijo. Čeprav podatki o škodi še niso dokončni, pa prve ocene že kažejo vpliv zmrzali na avstrijsko kmetijstvo. Kmetje so poskušali zaščititi cvetje in sadje z parafinskimi svečami in ogrevanjem (straw fire) Poleg tega je zmrzal zelo resno prizadela vinogradništvo, zlasti na Štajerskem, pa tudi v nekaterih delih drugih zveznih držav, ki jih so jih prizadele ekstremno mrzle in hladne noči. Kmetje so prav tako poskušal zaščitit sadje in zelenjavo s pomočjo mrež proti toči. Na žalost pa je sneg, ki je zapadel v naslednjih dneh poškodovali mreže proti toči, ki so se zrušile pod težo snega. Mrež proti toči pa zaradi zmrzali ni bilo mogoče pravočasno, še preden je zapadel sneg, pospraviti.

Popis škode je v teku. Do sedaj ocenjena škoda znaša več kot 300 milijonov evrov. Popis škode se osredotoča na jug in jugovzhod Avstrije. Najvišja škoda je bila ocenjena na Štajerskem, in sicer 190 milijonov evrov.

Po prvih ocenah je uničenih več kot 40.000 hektarjev specialnih kmetijskih rastlin in sicer: sadovnjakov, vinogradov in zelenjave. Nekatero poškodbe bodo povzročile izgubo pridelka za naslednjih 3 do 4 let.

Končni obseg škode bo viden šele čez nekaj tednov, odvisno od regeneracijske sposobnosti kultur. Kot je že bilo omenjeno, je najvišje ocenjena škoda na Štajersko, kjer znaša tudi do 90% vrednosti običajnega donosa pridelka. Še posebej je pritisk na trgu s sadjem. Odkupne cene ne morejo pokriti proizvodnih stroškov. Škoda zaradi obdobja trajanja zmrzali povečuje negativni gospodarski položaj kmetov v tem sektorju (sadjarstvo).

V Avstriji imajo za namen naravnih nesreč sklad, ki se financira iz državnega proračuna, in proračuna zveznih dežel. Sklad je namenjen za vse vrste naravnih nesreč kot so: potres, poplave. Iz tega sklada pa se ne mora dobiti finančna pomoč za škodo, za katero je mogoče dobiti zavarovanje – za vino je mogoče skleniti zavarovanje za točko in zmrzal. Edina izjema je naravna nesreča, ki ogroža obstoj kmetijskega gospodarstva, kar se je zgodilo vinarjem na Štajerski, in vinarjem v nekaterih drugih državah, kjer je prišlo do popolnega uničenja vinogradov. Ocenjuje se, da je popolnoma uničenih med 4.500 do 5.000 ha vinogradov, kateri bodo upravičeni do sredstev iz sklada. Država se je odločila, da bo v sklad za naravne nesreče namenila dodatnih 50 mio evrov, ta znesek pa bodo podvojile še dežele, torej bo celoten znesek v skladu znašal 100 mio evrov in bo namenjen za vse kmetijske sektorje (večinoma sadjarstvo). Do sedaj še ni odločitve, koliko bo znašalo plačilo na ha za vinarje, verjetno bo potrebno počakati na spravilo pridelka. Prav tako tudi posamezne dežele načrtujejo nekaj dodatne pomoči iz svojega proračuna, vendar bodo to le majhni zneski.

Predvideni ukrepi pomoči v Avstriji:

1. Nadomestilo za izpad pridelka – za škodo nad 30 % se izplača 1/3 škode. Do nje so upravičena vsa kmetijska gospodarstva. Tisti, ki pa nimajo zavarovanih površin dobijo zmanjšano za polovico, torej 1/6.
2. Plačilo za obstoj kmetij v primeru hude pozebe. Upravičeni so le sadjarji in vinogradniki. Izpad pridelka se bo ovrednotil glede na petletno povprečje.

Razmere na Slovaškem

Na Slovaškem so neugodne vremenske razmere povzročile precejšnjo škodo na kmetijskih kulturah, in sicer zlasti na sadju (ribez, jabolka, hruške, češnje, jagode in marelice, kjer so bili prizadeti cvetovi in plodovi). Poleg tega je pozeba prizadela tudi vinsko trto, na nekaterih mestih koruzo, oljno ogrščico, sončnice, sladkorno peso, krompir in druge pridelke. O škodi so poročali iz skoraj celotne države, predvsem pa iz južne in osrednje Slovaške.

Sadjarji so običajno dobro pripravljene za spomladanske zmrzali ter na zaščito cvetov in plodov, z uporabo posebnih parafinskih sveč iz voska, kakor tudi z mešanjem zraka s helikopterji. Ko je v preteklosti že prišlo do nizkih temperatur so le te trajale 2 - 3 dni in niso padle pod - 4,5 ° C. Zmrzali lahko poškoduje cvetoče drevice že pri - 1 ° C. Nizke temperature pa so bile v zadnjih dneh aprila zabeležene 5 - 6 noči s temperaturami, ki so zjutraj na nekaterih mestih, 5 cm nad tlemi dosegle - 9,3 °C, na 2 metrih nad tlemi pa je temperatura občasno padla pod - 5 ° C.

Prve ocene škode na sadnem drevju kažejo 50 - 70% poškodovanost. Nekaj škode zaradi zmrzali je bilo zabeleženo tudi pri zelenjavi (paprika, zelje, grah) in jagodah, ki so pod zaščitno folijo. Podobna situacija je tudi v vinogradih, kjer so v prvih dneh skušali vinsko trto, pred zmrzaljo zaščititi na več načinov in sicer z dimom. Pri temperaturah pod - 5 ° C, so bili vsi ukrepi neučinkoviti zato je mrznil uničil vsaj tretjino pričakovanega pridelka. Na celotni površini vinogradov je škoda ocenjena na 40 do 50%, po nekaterih predelih celo do 80%. To se predvsem nanaša na lokacije na ravninah, v bližini vodnih teles, še posebej na mladih nasadih.

Pri žitih je bila najvišja ocenjena škoda na koruzi prav tako so bile prizadete tudi oljnice in okopavine, vendar pa so bile poškodbe odvisne od vegetacijske faze rasti rastline. Najvišja škoda je bila na J Slovaške, kjer je bila ogrščica v fazi cvetenja. Za sladkorno peso je bila ocenjena škoda od 10 - 20% za polovico vseh rastlin. Najbolj so bile prizadete zgodnje sorte krompirja in sicer tiste, ki imajo rok spravila v zadnjih dneh maja. Stopnja poškodbe zgodnjih in pol zgodnjih sort krompirja bo odvisna od posamezne lokacije in globine zmrzali. Na podlagi razpoložljivih podatkov, in opazovanega območja na 37.000 hektarjev, je bilo poškodovanih 23.000 ha oziroma 62%.

Ocene poškodovanosti še niso dokončne, saj še vedno poteka zbiranje podatkov in popis rastlin na posameznih kmetijah. Vprašanje prihodnji dni je vpliv vremena, ki lahko delno pomaga, da si rastline

opomorejo. Slovaška republika je že izračunala prvo neposredno škodo v nasadih, kot tudi stroške za zaščito pred zmrzaljo. Sekundarna škoda kakovosti sadja bo merljiva po spravi pridelka.

Glede na slabe vremenske razmere, ki so bile v Srednji in Vzhodni Evropi, in so še posebej vplivale na sadje in zelenjave, ter na dejstvo, da so letos že tretje leto zapored neugodne razmere na trgu zaradi ruskega embarga, suše ali pozne zmrzali, pozivamo Evropsko komisijo, naj sprejme ukrepe, s katerimi bi pomagali kmetom.

Razmere na Hrvaškem

Na Hrvaškem so med 25. in 30. aprilom 2016, ekstremne vremenske razmere, zlasti mraz, povzročile ogromno škodo na kmetijskih pridelkih. Mraz je povzročil ogromno škodo na celotnem ozemlju Hrvaške, še posebej v osrednji, vzhodni in na obalni regiji. Škoda je na sadju, vinogradih, poljščinah in vrtninah. Po prvih preliminarnih ocenah je ocena poškodovanosti na sadovnjakih in vinogradih od 50 do 100%, medtem ko je ocena poškodovanosti na zelenjavi in poljščinah od 30 do 70%.

Ocenjevanje škode zaradi mraza še poteka. Po prvih ocenah škoda znaša okoli 112 mil. EUR. Ta podatek temelji na prvi preliminarni oceni škode, bolj natančna ocena škode oz. končna ocena škode pa bo znana šele v prihodnjih dneh.

Glede na obseg škode, so vsi kmetje, zlasti sadjarji in vinogradniki v zelo težkem položaju, ki ga še dodatno zaostrojuje sedanja kriza na EU trgu. Kmetje potrebujejo pomoč, da bodo premagali nastalo situacijo.

V skladu z zgoraj navedenim, Republika Hrvaška poziva Evropsko komisijo, naj sprejme ustrezne ukrepe, da bo pomagala proizvajalcem in vsaj delno nadomestila škodo.

Razmere na Madžarskem

Na Madžarskem je spomladanska pozeba (-2 ° C in manj) od 20. do 29. aprila 2016, je povzročila velike izgube pridelka predvsem v sadovnjakih in vinogradih, ponekod pa tudi na poljščinah. Še posebej je velika škoda v vinogradih in sadovnjakih. Po ocenah Nacionalnega Sveta vinarske skupnosti na Madžarskem, je spomladanska pozeba prizadela več kot 1800 vinogradov. Poleg tega so zaradi mraza utrpeli izredno škodo tudi čebelarji, saj je v tem obdobju cvetela akacija, katere cvetovi so zmrznili. Ker akacijev med predstavlja velik del proizvodnje medu na Madžarskem, bo glede na dosedanje ocene izguba prihodkov znašala od 40-50%.

Glede na madžarske nacionalne sheme za blaženje posledic, morajo kmetje pristojne obvestiti o svoji škodi v roku 15 dni. Po podatkih, ki so bili pridobljeni do 11. maja 2016 je bilo s strani kmetov podano približno 5500 obvestil o škodi v zvezi s spomladansko pozebo in sicer na 35 000 hektarjih in z več kot 700 naselij na Madžarskem. Te številke se lahko v prihodnjih dneh še povečajo. Ocenjena izguba pridelka je precej nad 30%, na nekaterih področjih lahko doseže do 100%. Ocenjevanje škode še poteka, končna ocena škode pa bo znana šele kasneje.

Razmere na Češkem

V tednu od 25. do 30. aprila 2016 je velik del ozemlja Češke prizadela pozna spomladanska zmrzal. Temperature so bile od - 2 ° C do - 5 ° C, občasno tudi do - 7 ° C na višini dveh metrov nad tlemi. Največjo škodo je bila v vinogradih in sadovnjakih.

Po prvih ocenah je škoda na sadovnjakih velika, ponekod so sadovnjaki tudi popolno uničeni. Izgube so največje v toplejših območjih (zlasti Južna Moravska). Sadno drevje je bilo v fazi cvetenja sli pa takoj po cvetenju. Na srednjih nadmorskih višinah, so bile poškodovane predvsem sadne vrste v fazi cvetenja. Izguba pridelka glede na posamezno vrsto bo odvisna od nadaljnjega vremena ter kakovost opravevanja. V tem trenutku, je okvirno ocenjena izguba pridelka sadja v višini 300 do 400 milijonov CZK (11,1-14800000 EUR). Končna ocena izgube bo znana šele po spravi pridelka.

Po preliminarnih ocenah bo skupna izguba zaradi neprodanega vina v 2016 znašala skoraj 1,4 milijarde CZK (51,9 milijona EUR). Največji vpliv je pomladanska zmrzal imela na Južnem Moravskem, kjer se nahajajo ključna področja vinogradov.

Izguba bo vplivala na ceno grozdja letnika 2016 in na pomanjkanje domačega grozdja, kar bo povzročilo močan pritisk na to, da bodo vino ali grozdje morali uvažati iz tujine.

Prve ocene kažejo, da je bilo največ škode v naslednjih vinorodnih okoliših: Moravski vinorodni okoliš (Bzenec, Znojmo) Češki vinorodni okoliš (Karlštejn, Kuks, Melnicko). Podrobnejše poročilo o škodi po pod-regijah bo mogoče podati v prihodnjih tednih. Na seznam poškodovanosti je prav tako potrebno dodati še škodo na mladih vinogradih (1-2 let), ki so zaradi ekstremnih vremenskih razmer mrtvi ali nerodovitna. Te izgube se zdaj še ocenjuje, in bodo znane kasneje.

Pričakujemo lahko, je spomladanska pozeba povzročila znatno gospodarsko izgubo, ki je močno vplivala na gospodarstvo prizadetih podjetij, tako da lahko povzroči velike probleme, še posebej za podjetja, ki so večinoma specializirana za vrtnarstvo in vinogradništvo.

Razmere na Poljskem

Ekstremne vremenske razmere, ki so prevladovali na Poljskem v zimskem času, kot so večji padec temperatur brez snežne odeje, so povzročile škodo na ozimnah v 15 provincah. Največja škoda na ozimnah je bila v severni, vzhodni, osrednji in zahodni Poljski, s temperaturami, ki so padle pod -15 stopinj Celzija zaradi pomanjkanja snežne odeje.

Pri žitih, je bilo največ poškodb pri zimskem ječmenu, ozimni pšenici in na tritikali. Do zelo resnih poškodb je prišlo tudi na oljni repici, kjer škoda zaradi zmrzali ni prizadela samo slabo razvite rastline oljne repice, ki so bile popolnoma uničene (ki razvijejo manj kot 5-6 listov preden jesen upočasni vegetacijo) ampak so bile prizadete tudi rastline oljne repice z močno rastjo.

Guvernerji province so ustanovili 487 komisij za ocenjevanje škode na pridelkih v 538 občinah. Doslej ocenjena škoda pri 19 831 kmetij in na območju 321 tisoč hektarjev kmetijskih zemljišč znaša 125 milijonov Poljskih zlotov (PLN). Ta znesek se bo močno povečal zaradi nadaljnega individualnega ocenjevanja, škode (na kmetijo). Največ škode je v bilo v pokrajinah: Mazovija, Pomorjanska in Kujavsko-pomorjanska.

Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Predlagana ureditev ni v nasprotju s pravnim redom Evropske unije.

Evropska unija ima skupno politiko samo na področju odprave posledic naravnih nesreč, ki povzročijo škodo v kmetijstvu, za odpravo posledic nesreč na stvareh pa je nima. Rešitve za odpravo posledic naravnih nesreč so v posameznih državah Evropske unije zelo različne.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov

Sprejetje zakona ne bo predstavljalo dodatnih stroškov za poslovanje upravnih organov. Postopki, potrebni za izvedbo ukrepov, ki jih ureja zakon, se morajo izvajati prednostno. Nekatere poenostavitve postopkov predstavljajo hitrejšo rešitev zadev.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov

Sprejetje zakona ne prinaša dodatnih obveznosti za stranke v smislu dodatnih postopkov.

6.2 Presoja posledic na okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi, in sicer za:

Sprejetje zakona ne bo vplivalo na okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Sprejetje zakona bo imelo pozitiven vpliv na gospodarstvo. Ukrepi za povračilo škode bodo pomagali gospodarskim subjektom, ki so v tej naravni nesreči utrpeli škodo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Sprejetje zakona bo imelo pozitivne vplive na socialnem področju, saj bo imelo pozitiven vpliv na politiko ohranjanja zaposlitev, saj z zmanjšanjem obveznosti prispevkov za zaposlene ne bo prišlo do večjih odpuščanj.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Sprejetje zakona ne vpliva neposredno na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

8 Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

Pri delu Državnega zbora in delovnih teles bodo sodelovali naslednji predstavniki predlagatelja:

- mag. Dejan Židan, minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
- mag. Tanja Strniša, državna sekretarka
- mag. Marjan Podgoršek, državni sekretar
- Tadeja Kvas Majer, generalna direktorica Direktorata za kmetijstvo
- Marjeta Bizjak, namestnica generalne direktorice Direktorata za kmetijstvo,
- Hermina Oberstar, vodja sektorja v Direktoratu za kmetijstvo

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON O UKREPIH ZA ODPRAVO POSLEDIC POZEBE IN SNEGA V KMETIJSKI PROIZVODNJI MED 25. IN 30. APRILOM 2016

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

Ta zakon določa ukrepe za odpravo posledic pozebe in snega, ki je prizadel Republiko Slovenijo v kmetijski proizvodnji med 25. in 30. aprilom 2016 (v nadaljnjem besedilu: odprava posledic po pozebi in snegu) ter postopke za izvedbo.

2. člen (subsidiarna uporaba drugih predpisov)

Za vsa vprašanja, ki niso urejena s tem zakonom, se uporablja zakon, ki ureja odpravo posledic naravnih nesreč (v nadaljnjem besedilu: ZOPNN) in drugi predpisi.

3. člen **(uporaba postopkov za odpravo posledic)**

Za odpravo posledic po pozebi in snegu se postopki, določeni v tem poglavju, vodijo na podlagi določb predpisov, ki urejajo posamezen postopek, razen če ta zakon določa drugače.

4. člen **(ukrepi za odpravo posledic po pozebi in snegu)**

Ukrepi za odpravo posledic po pozebi in snegu po tem zakonu so :

- znižanje ali odpis prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zaposlenim v gospodarskih družbah, zadrugah in nosilcem dejavnosti,
- zmanjšanje in odpis ali zmanjšanje obveznosti plačila prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje;
- znižanje ali odpis najemnim pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije;
- razširitev določb Zakona o vinu (Uradni list RS, št. 105/06, 72/11, 90/12 – ZdZPVHVVR in 111/13), da bi se fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki, omogočil nakup grozdja iz širšega območja;
- zmanjšanje ali odpis katastrskega dohodka za zemljišča trajnih nasadov,
- pomoč najbolj ogroženim kmetijskim gospodarstvom,
- znižanje ali odpis prispevkov za zdravstveno zavarovanje,

II. ZAGOTAVLJANJE SREDSTEV

5. člen **(zagotavljanje sredstev)**

(1) Sredstva za odpravo posledic po pozebi in snegu se zagotovijo v proračunu Republike Slovenije.

(2) V proračunu Republike Slovenije za leto 2016 se za odpravo posledic po pozebi in snegu iz sredstev proračunske rezerve zagotovijo 4 milijoni evrov.

(3) Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) na podlagi končnega poročila o ocenjeni škodi, ki ji ga v potrditev predloži državna komisija za ocenjevanje škode v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, določi obseg, način in dinamiko zagotavljanja dodatnih sredstev za odpravo posledic po pozebi in snegu v letu 2016.

(4) Ob pripravi predlogov proračunov za naslednja leta ministrstvo pristojno za kmetijstvo, v okviru svojih finančnih načrtov, zagotavlja zadosten obseg pravic porabe za izvedbo ukrepov, ki jih ureja ta zakon.

III. UKREPI V ZVEZI Z ODPRAVO POSLEDIC PO POZEBI IN SNEGU

1. Znižanje ali odpis prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

6. člen

Ta zakon določa merila in pogoje, pod katerimi se zaposlenim v gospodarskih družbah in zadrugah ter nosilcem dejavnosti, ki so utrpeli škodo v kmetijski proizvodnji zaradi pozebe in snega, ki so zavarovani na podlagi predpisov o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (v nadaljnjem

besedilu: zavarovanci upravičenci), lahko zmanjšajo ali odpišejo prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zmanjšani ali odpisani po tem zakonu, se štejejo za plačane.

Zmanjšane ali odpisane prispevke Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: zavod) poravna Republika Slovenija iz državnega proračuna.

Obveznost iz prejšnjega odstavka se poravna do 31. marca 2017 za leto 2016 na podlagi pisnega zahtevka zavoda v višini zmanjšanih ali odpisanih prispevkov.

7. člen

Prispevki se zavarovancem upravičencem zmanjšajo ali odpišejo v primerih škode po pozebi in snegu, če je škodo ocenila komisija, pristojna na podlagi posebnih predpisov).

Škoda iz prejšnjega odstavka se izrazi v povprečnem odstotku poškodovanosti kmetijskih zemljišč v uporabi

8. člen

Zaradi škode po pozebi in snegu se zavarovanci upravičenci, ki so utrpeli škodo po pozebi in snegu, razvrstijo v dve kategoriji glede na povprečni odstotek poškodovanosti zemljišč v uporabi kmetijskega gospodarstva:

- v I. kategorijo poškodovanosti se razvrstijo tisti zavarovanci upravičenci, pri katerih povprečni odstotek poškodovanosti zemljišč v uporabi kmetijskega gospodarstva znaša od 80 do 100%;

- v II. kategorijo poškodovanosti se razvrstijo tisti zavarovanci upravičenci, pri katerih povprečni odstotek poškodovanosti zemljišč v uporabi kmetijskega gospodarstva znaša od 30 do 80%.

9. člen

Zavarovancem upravičencem, ki so utrpeli škodo iz I. kategorije prizadetosti prejšnjega člena, se za zavarovance upravičence letni prispevek v celoti odpiše, zavarovancem upravičencem, ki so utrpeli škodo iz II. kategorije prizadetosti iz prejšnjega člena pa se prispevek zmanjša za enak odstotek, kot je ocenjeni poprečni odstotek poškodovanosti zemljišč v uporabi kmetijskega gospodarstva.

Zavarovancem upravičencem, ki so utrpeli škodo iz prejšnjega odstavka, odpiše oziroma zmanjša letni prispevek od osnove, od katere je bil zavarovan, vendar največ od zneska najnižje pokojninske osnove.

10. člen

Zavarovanci upravičenci, ki so utrpeli škodo zaradi pozebe in snega, vložijo zahtevo za odpis ali zmanjšanje prispevkov za zavarovance po tem zakonu pri pristojni izpostavi Finančne uprave RS do 31. 8. 2016.

11. člen

O zmanjšanju oziroma odpisu prispevkov po tem zakonu odloča izpostava Finančne uprave RS na podlagi podatkov o ocenjeni škodi.

Izpostava Finančne uprave RS posreduje zavodu sezname zavarovancev, katerim so prispevki zmanjšani ali odpisani ter zneske zmanjšanih ali odpisanih prispevkov zavarovancem upravičencem.

Izpostava Finančne uprave RS posreduje ministrstvu, pristojnem za delo, družino in socialne zadeve, podatke o številu zavarovancev, katerim so prispevki zmanjšani ali odpisani in o skupnem znesku zmanjšanih ali odpisanih prispevkov zavarovancem upravičencem.

2. Zmanjšanje in odpis ali zmanjšanje obveznosti plačila prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za zavarovance, ki so zavarovani na podlagi opravljanja kmetijske dejavnosti

12. člen (zmanjšanje in odpis ali zmanjšanje obveznosti plačila prispevkov)

(1) Ne glede na prvi odstavek 3. člena Zakona o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane (Uradni list RS, št. 48/92 in 21/95; v nadaljnjem besedilu: ZPKZ), se prispevki zavarovancem lahko zmanjšajo ali odpišejo zaradi odprave posledic po pozebi in snegu po tem zakonu, če je škodo ocenila komisija, pristojna na podlagi posebnih predpisov.

(2) Ne glede na 9. člen ZPKZ lahko zavarovanec na pristojni davčni organ zaradi škode, ki je nastala zaradi pozebe in snega vloži zahtevo za odpis ali zmanjšanje prispevkov do 31. 8. 2016.

3. Znižanje ali odpis zakupnin pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije.

13. člen

(1) Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije na podlagi ocene škode, ki jo je ocenila komisija, pristojna na podlagi posebnih predpisov in je razvidna iz aplikacije Ajda pri Upravi RS za zaščito in reševanje, v postopku delnega ali celotnega odpisa zakupnine upošteva škodo na pridelkih kot posledico pozebe in snega samo na parceli v zakupu. Če je ocena škode opredeljena na nivoju GERK v vrednosti škode in je hkrati GERK večji od parcele v zakupu, se upošteva sorazmeren delež v vrednosti škode glede na velikost parcele v zakupu. Če je ocena škode na nivoju GERK, ki vključuje parcelo v zakupu, se upošteva odstotek na nivoju GERK.

- (2) Če je ugotovljena škoda na parceli v zakupu:
- 50 odstotkov in manj, se zakupnina ne odpiše,
 - med več kot 50 odstotkov in vključno 80 odstotkov, se zakupnina odpiše v višini deleža ugotovljene škode, in
 - več kot 80 odstotkov, se zakupnina odpiše v celoti.

(3) Odpis zakupnine Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije odobri pod pogoji iz prvega in drugega odstavka tega člena.

4. Posebnosti pridelave grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov

14. člen (posebnosti pridelave grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov)

Ne glede na četrty odstavek 13. člena Zakonu o vinu (Uradni list RS, št. 105/06, 72/11, 90/12-ZdZPVHVVR in 111/13) se lahko fizične osebe, ki niso samostojni podjetniki posamezniki in so utrpeli škodo na vinogradih po pozebi in snegu, ukvarjajo s pridelavo mošta, vina in drugih proizvodov tudi iz grozdja letnika 2016 in 2017, ki ni pridelano v vinorodnem okolišu oškodovanega pridelovalca grozdja.

5. Posebnosti pri ugotavljanju katastrskega dohodka

15. člen

(posebnosti pri ugotavljanju katastrskega dohodka ali določanju davčne osnove za davek od osnovne kmetijske oziroma gozdarske dejavnosti)

Za parcele kmetijskih zemljišč pod dejansko rabo vinograd (šifra dejanske rabe 1211), intenzivni sadovnjak (šifra dejanske rabe 1221) in ostali trajni nasadi (šifra dejanske rabe 1240), na katerih je zaradi posledic pozebe in snega nastala škoda na kmetijskih pridelkih, ki znaša več kot 50 odstotkov, se katastrski dohodek, ugotovljen v skladu z zakonom, ki ureja ugotavljanje katastrskega dohodka, v dveh letih od leta naravne nesreče zniža za odstotek poškodovanosti, glede na oceno škode, ki jo je ocenila komisija, pristojna na podlagi posebnih predpisov in je razvidna iz aplikacije Ajda pri Upravi RS za zaščito in reševanje.

6. Pomoč najbolj ogroženim kmetijskim gospodarstvom

16. člen

(najbolj ogrožena kmetijska gospodarstva in višina pomoči)

Kmetijska gospodarstva, ki so na podlagi ocenjene škode po pozebi in snegu najbolj ogrožena, so upravičena do pomoči v obliki nepovratnih sredstev. Kmetijsko gospodarstvo se uvrsti med najbolj ogrožena kmetijska gospodarstva, v kolikor je bila v trajnih nasadih v uporabi kmetijskega gospodarstva povprečna ocenjena stopnja poškodovanosti najmanj 50 %.

Pomoč se najbolj ogroženim kmetijskim gospodarstvom dodeli le za prizadete kmetijske površine iz prvega odstavka, na katerih je stopnja poškodovanosti vsaj 50 %, v kolikor sta kmetijsko gospodarstvo in trajni nasad vpisana v register kmetijskih gospodarstev v skladu s predpisi.

Višina dodeljene pomoči znaša:

1.000,00 EUR na hektar poškodovanega intenzivnega sadovnjaka, katerega stopnja poškodovanosti znaša najmanj 80 %,

500,00 EUR na hektar poškodovanega intenzivnega sadovnjaka, katerega stopnja poškodovanosti znaša najmanj 50 % in manj kot 80 %.

800,00 EUR na hektar poškodovanega vinograda, katerega stopnja poškodovanosti znaša najmanj 80 %,

400,00 EUR na hektar poškodovanega vinograda, katerega stopnja poškodovanosti znaša najmanj 50 % in manj kot 80 %.

Višina pomoči se zmanjša za polovico v kolikor nosilec ali član kmetije, kot je to določeno s predpisi, ki urejajo kmetijstvo, ni pokojninsko in invalidsko zavarovan na podlagi opravljanja kmetijske dejavnosti.

17 člen

(obnova potenciala kmetijske proizvodnje)

Kmetijsko gospodarstvo je upravičeno do pomoči v obliki nepovratnih sredstev zaradi okrnitve potenciala kmetijske proizvodnje, če je zaradi snega škoda nastala na sadnem drevju, opori

za protitočno mrežo oziroma protitočni mreži, pri čemer mora biti poškodovanih vsaj 50% dreves v posameznem nasadu oziroma v celoti uničena opora za protitočno mrežo ali protitočna mreža.

Višina pomoči znaša 3.000 EUR na hektar poškodovanega intenzivnega sadovnjaka.

18. člen (dodelitev pomoči)

(1) Podlaga za povračilo neposredne škode in dodelitev državnih sredstev pri posameznem oškodovancu je končno poročilo o ocenjeni škodi, ki ga vladi v potrditev predloži državna komisija za ocenjevanje škode v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

(2) Na podlagi podatkov/končnega poročila o ocenjeni škodi škodo? izplača Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja (v nadaljnjem besedilu: agencija).

(3) Agencija vsem nosilcem kmetijskih gospodarstev, ki izpolnjujejo pogoje iz 16. oziroma 16.a člena tega zakona, pošlje predtiskan obrazec »Pomoč za najbolj ogrožena kmetijska gospodarstva« oziroma »Pomoč obnova potenciala kmetijske proizvodnje« (v nadaljnjem besedilu: predtiskan obrazec).

(4) Obrazec iz prejšnjega odstavka tega člena se objavi na spletni strani agencije.

(5) Ko upravičenec podpisan predtiskan obrazec vrne na agencijo, se ta šteje za »Zahtevek za dodelitev pomoči za najbolj ogrožena kmetijska gospodarstva« oziroma »Zahtevek za dodelitev pomoči za obnovo potenciala kmetijske proizvodnje« (v nadaljnjem besedilu: zahtevek).

(6) Če nosilec kmetijskega gospodarstva ni prejel predtiskanega obrazca, lahko uporabi obrazec iz četrtega odstavka tega člena ter ga z izpolnjenimi podatki in podpisom kot zahtevek posreduje na način, določen v sedmem odstavku tega člena.

(7) Zahtevek mora nosilec kmetijskega gospodarstva poslati na naslov: Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja, Dunajska 160, 1000 Ljubljana, ali oddati osebno v sprejemni pisarni agencije.

19. člen (združevanje pomoči in skupni znesek pomoči)

Sredstva kot pomoč najbolj ogrožena kmetijska gospodarstva in za obnovo potenciala kmetijske proizvodnje se dodelijo po pravilih o dodeljevanju pomoči *de minimis* v skladu z Uredbo Komisije (EU) št. 1408/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* v kmetijskem sektorju (UL L št. 352 z dne 24. decembra 2013, stran 9; v nadaljnjem besedilu: Uredba 1408/2013/EU).

(1) Poleg pomoči *de minimis* po tem zakonu se v zvezi z istimi upravičenimi stroški istemu kmetijskemu gospodarstvu ne sme dodeliti še državna pomoč, če bi tako seštevanje povzročilo intenzivnost pomoči, ki bi presegala intenzivnost, določeno za posebne okoliščine vsakega primera v predpisih Unije.

(2) Skupni znesek vseh pomoči *de minimis* v kmetijstvu, ki se odobri in izplača enotnemu podjetju iz drugega odstavka 2. člena Uredbe 1408/2013/EU, ne sme presegati 15.000 eurov v katerem koli obdobju treh proračunskih let.

(3) Kumulativni znesek vseh pomoči *de minimis*, dodeljen kmetijskim gospodarstvom, v kateremkoli obdobju treh proračunskih let ne sme presegati nacionalne omejitve iz priloge Uredbe 1408/2013/EU.

(4) Če je vlagatelj razen v kmetijski dejavnosti dejaven v enem ali več sektorjih ali opravlja dejavnosti, ki spadajo na področje uporabe Uredbe Komisije (EU) št. 1407/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* (UL L št. 352 z

dne 24. 12. 2013, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 1407/2013/EU), se pomoč *de minimis*, dodeljena za dejavnosti v sektorju kmetijske proizvodnje, v skladu s to uredbo, lahko kumulira s pomočjo *de minimis*, dodeljeno sektorjem ali dejavnostim v gospodarstvu, do zgornje meje, določene v Uredbi 1407/2013/EU, če je z ločitvijo dejavnosti ali stroškov zagotovljeno, da primarna proizvodnja kmetijskih proizvodov ne prejema pomoči *de minimis*, dodeljene v skladu z Uredbo 1407/2013/EU.

(5) Če je vlagatelj, razen v kmetijski dejavnosti, dejaven v sektorju ribištva in akvakulture, se pomoč *de minimis*, dodeljena za dejavnosti v sektorju kmetijske proizvodnje, v skladu s to uredbo, lahko kumulira s pomočjo *de minimis*, dodeljeno sektorju ribištva in akvakulture, do zgornje meje, določene v Uredbi Komisije (EU) št. 717/2014 z dne 27. julija 2014 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* v sektorju ribištva in akvakulture (UL L št. 190 z dne 28. 6. 2014, str. 45; v nadaljnjem besedilu: Uredba 717/2014/EU), če je z ločitvijo dejavnosti ali stroškov zagotovljeno, da primarna proizvodnja kmetijskih proizvodov ne prejema pomoči *de minimis*, dodeljene v skladu z Uredbo 717/2014/EU.

Sredstva se dodelijo po pravilih o dodeljevanju pomoči *de minimis* v skladu z Uredbo Komisije (EU) št. 1408/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* v kmetijskem sektorju (UL L št. 352 z dne 24. 12. 2013, str. 9; v nadaljnjem besedilu: Uredba 1408/2013/EU).

kmetijska dejavnost je primarna proizvodnja kmetijskih proizvodov, ki so navedeni v prilogi I Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL C št. 326 z dne 26. 10. 2012, str. 47), razen ribiških proizvodov in proizvodov iz ribogojstva iz Uredbe (EU) št. 1379/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o skupni ureditvi trgov za ribiške proizvode in proizvode iz ribogojstva in o spremembi uredb Sveta (ES) št. 1184/2006 in (ES) št. 1224/2009 ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 104/2000 (UL L št. 354 z dne 28. 12. 2013, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo Sveta (EU) št. 1385/2013 z dne 17. decembra 2013 o spremembi uredb Sveta (ES) št. 850/98 in (ES) št. 1224/2009 ter uredb (ES) št. 1069/2009, (EU) št. 1379/2013 in (EU) št. 1380/2013 Evropskega parlamenta in Sveta, zaradi spremembe položaja Mayotta v razmerju do Evropske unije (UL L št. 354, 28. 12. 2013, str. 86);

podjetje je kmetijsko gospodarstvo v skladu z 2. točko 3. člena Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZP VHVV in 26/14; v nadaljnjem besedilu: Zakon o kmetijstvu), ki je dejavno v primarni kmetijski proizvodnji, ne glede na pravni status in način financiranja kmetijskega gospodarstva

7. Znižanje ali odpis prispevkov za zdravstveno zavarovanje

20. člen

Ta zakon določa merila in pogoje, pod katerimi se kmetom in članom njihovih gospodarstev, zaposlenim v gospodarskih družbah in zadrugah ter nosilcem dejavnosti, ki so utrpeli škodo v kmetijski proizvodnji zaradi pozebe in snega in ki so zavarovani na podlagi predpisov o zdravstvenem zavarovanju (v nadaljnjem besedilu: zavarovanci upravičenci), lahko zmanjšajo ali odpisajo prispevki za zdravstveno zavarovanje.

Prispevki za zdravstveno zavarovanje, zmanjšani ali odpisani po tem zakonu, se štejejo za plačane.

Zmanjšane ali odpisane prispevke Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZZS) poravna Republika Slovenija iz državnega proračuna.

8. Določitev višine dodatne pomoči za sicer neupravičene stroške po določbah Programa razvoja podeželja

21. člen

IV. KONČNA DOLOČBA

22. člen (začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Določena je vsebina zakona. Zakon se nanaša na odpravo posledic naravne nesreče zaradi pozebe in snega, ki je prizadela Slovenijo v času med 25. aprilom in 30. aprilom 2016. Posledice odprave naravnih nesreč sicer ureja sistemski zakon za to področje – Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč, vendar pa je mogoče ugotoviti, da vsi ukrepi, potrebni za odpravo posledic v tem primeru, niso urejeni. Zato se s tem zakonom urejajo nekatera posebna vprašanja z veljavnostjo izključno za primer te naravne nesreče, ki jo ureja ta zakon. V tem smislu se z zakonom urejajo ukrepi pomoči prizadetim subjektom in nekatere posebnosti pri ugotavljanju katastrskega dohodka in odpisa prispevkov.

K 2. členu

Zakon izrecno določa, da se za vse primere odprave posledic neposredno uporablja Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč (v nadaljevanju: ZOPNN) in drugi relevantni predpisi (na primer zlasti metodologija za določitev škode). Navedeni zakon je sistemski zakon za področje odprave posledic naravnih nesreč in ureja vsa vsebinska in procesna vprašanja, ki so pomembna za odpravo posledic.

K 3. členu

Za vprašanja, ki jih ta zakon ureja drugače, pa se uporablja ta zakon. V tem smislu zakon posega v sistem ZOPNN, vendar pa to velja le za primer odprave posledic te konkretne naravne nesreče. Prav tako se uporabljajo tudi drugi predpisi, ki urejajo posamezna področja, kolikor ZOPNN ali ta zakon ne določata drugače.

K 4. členu

Z zakonom se določajo ukrepi za odpravo posledic škode v kmetijski proizvodnji in se nanašajo na:

- znižanje ali odpis prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zaposlenim v gospodarskih družbah, zadrugah in nosilcem dejavnosti,
- zmanjšanje in odpis ali zmanjšanje obveznosti plačila prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje;
- znižanje ali odpis najemnim pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije;
- razširitev določb Zakona o vinu (Uradni list RS, št. 105/06, 72/11, 90/12 – ZdZPVHVVR in 111/13), da bi se fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki, omogočil nakup grozdja iz širšega območja;
- zmanjšanje ali odpis katastrskega dohodka za zemljišča trajnih nasadov,
- pomoč najbolj ogroženim kmetijskim gospodarstvom,
- znižanje ali odpis prispevkov za zdravstveno zavarovanje,

K 5. členu

Sredstva za odpravo posledic po pozebi in snegu se zagotovijo v proračunu Republike Slovenije.

V proračunu Republike Slovenije za leto 2016 se za odpravo posledic po pozebi in snegu iz sredstev proračunske rezerve zagotovi 4 milijone evrov.

Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) na podlagi končnega poročila o ocenjeni škodi, ki ji ga v potrditev predloži državna komisija za ocenjevanje škode v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, določi obseg, način in dinamiko zagotavljanja dodatnih sredstev za odpravo posledic po pozebi in snegu v letu 2016.

Ob pripravi predlogov proračunov za naslednja leta mora ministrstvo pristojno za kmetijstvo, v okviru svojih finančnih načrtov, zagotavljati zadosten obseg pravic porabe za sanacijo škode, ki jo ureja ta zakon.

K 6. členu

Kmetom in članom njihovih gospodarstev, ki so zavarovani na podlagi predpisov o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, Zakon o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane, omogoča, da se jim prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje lahko zmanjšajo ali odpišejo. Državni proračun RS poravna zmanjšane ali odpisane prispevki, ki se zato štejejo za plačane.

Škodo v kmetijski proizvodnji zaradi pozebe in snega med 25. in 30. aprilom 2016 so utrpeli tudi gospodarske družbe in zadruge ter nosilci dejavnosti, zato s tem zakonom tudi njim omogočamo pridobitev te oblike pomoči. Tako kot kmetje bodo tudi oni zaradi manjše pridelave utrpeli izpad prihodkov, po drugi strani pa imajo dodatne stroške za obnovo trajnih nasadov in vinogradov.

Prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zmanjšani ali odpisani po tem zakonu, se štejejo za plačane, saj jih poravna Republika Slovenija iz državnega proračuna. Člen tudi določa rok do katerega se poravna obveznost.

K 7. členu

Člen določa, da je pogoj za odpis prispevkov ocenjena škoda, ki jo je ocenila komisija, pristojna na podlagi posebnih predpisov, in je izražena v odstotku poškodovanosti.

K 8. členu

Najnižja stopnja poškodovanosti, ki omogoča pridobitev pravice iz 6.člena, je 30 %. Gospodarske družbe in zadruge ter nosilci dejavnosti, ki so utrpeli škodo v kmetijski proizvodnji zaradi pozebe in snega, se razvrstijo v dve kategoriji glede na povprečni odstotek poškodovanosti kmetijskih zemljišč.

K 9. členu

Člen določa višino odpisa glede na kategorijo poškodovanosti. Gospodarske družbe, zadruge ter nosilci dejavnosti, ki so utrpeli škodo v kmetijski proizvodnji zaradi pozebe in snega in so razvrščeni v I. kategorijo, se njihovim zavarovancem prispevek odpiše v celoti, gospodarske družbe, zadruge ter nosilci dejavnosti in člani kmetijskih gospodarstev, ki so utrpeli škodo v kmetijski proizvodnji zaradi pozebe in snega in so razvrščeni v II. kategorijo, se njihovim zavarovancem zmanjša za enak odstotek, kot je ocenjeni poprečni odstotek poškodovanosti. Določi se, da se upravičencem za zavarovance ki so določeni v 9. členu, odpiše oz. zmanjša letni prispevek od osnove, od katere je bil zavarovan, vendar največ od zneska najnižje pokojninske osnove.

K 10. členu

Določi se čas za vložitev zahteve za odpis ali zmanjšanje obveznosti plačila prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ki ga določa Zakon o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane (Uradni list RS, št. 48/1992 in 21/1995) iz 15 dni na koledarski rok določen s tem zakonom, t.j. 31. 8. 2016.

K 11. členu

Člen določa pristojnosti in naloge Finančne uprave RS po tem zakonu.

K 12. členu

Skladno s to določbo se omogoča, da bodo zavarovanci, ki so zavarovani na podlagi opravljanja kmetijske dejavnosti in so utrpeli škodo zaradi pozebe in snega, lahko uveljavljali zmanjšanje ali odpis ali zmanjšanje obveznosti plačila, če škode ni ocenila občinska komisija, temveč ocenila komisija, pristojna na podlagi posebnih predpisov.

Prav tako se podaljšuje rok za vložitev zahteve na 60 dni, saj bo v tem času ocenjena škoda in bo omogočeno, da bodo lahko pravi čas vložili zahtevke. Obdobje, v katerem bodo uveljavljali zmanjšanje ali odpis ali zmanjšanje obveznosti plačila, je skladno s predpisi eno leto.

K 13. členu

23. člen Pravilnika o zakupu kmetij in kmetijskih zemljišč (v nadaljevanju pravilnik), ki ga je sprejel Svet Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS opredeljuje možne načine odpise zakupnin. Navedeni člen določa pomoč »de minimis« v sektorju kmetijske proizvodnje, pri čemer je odpis zakupnine možen zgolj v primerih neugodnih vremenskih razmer, ki jih ni moč zavarovati, kot so suša, moča, burja in zimska pozeba. Glede na to, da spomladanska pozeba konec aprila letošnjega leta ni uvrščena med naštete neugodne vremenske razmere, odpis zakupnin na podlagi veljavnega pravilnika ni mogoč, zato je za podlago za odpis zakupnin zaradi škode na pridelkih kot posledice spomladanske pozebe v letu 2016 potrebno sprejeti interventni zakon.

K 14. členu

Predlog v letih 2016 in 2017 izjemoma dovoljuje dokupa pridelka grozdja fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki, tudi iz območij izven vinorodnega okoliša pridelave grozdja zadevnega pridelovalca, ki je utrpel škodo po pozebi in snegu. Vse ostale določbe Zakona o vinu, ki se nanašajo na obvezne prijave, vodenje evidenc in označevanje vina, ostajajo nespremenjene. Zadevni pridelovalec mora pri označevanju vina, pridelanega iz grozdja, ki ga je dokupil na podlagi tega člena, upoštevati tudi določbe vseh predpisov, ki urejajo označevanje porekla in kakovosti vina.

Zakon o vinu namreč dovoljuje dokup pridelka grozdja le iz istega vinorodnega okoliša kmetijam, ki jih je prizadela naravna nesreča. Ker je pozeba in sneg prizadela večji del vinogradov v istem vinorodnem okolišu se predlaga za to naravno nesrečo razširitev teh določb, na podlagi katerih bi prizadeti vinogradniki, ki pridelujejo vino lahko dokupili grozdje tudi izven tega vinorodnega okoliša, saj ponudbe grozdja na trgu v tem vinorodnem okolišu praktično ne bo.

Poudarjamo pa, da je v primeru morebitnega dokupa grozdja (ne glede na to ali gre za fizične ali pravne osebe) treba upoštevati veljavne določbe EU predpisov, ki določajo zlasti, da:

- mora biti grozdje za vino z zaščiteno označbo porekla (kakovostno vino ZGP ali vino PTP) obvezno v celoti pridelano znotraj vinorodnega okoliša,
- mora biti grozdje za vino z zaščiteno geografsko označbo (deželno vino) vsaj v 85% količine pridelano znotraj vinorodne dežele,
- na območju EU ni dovoljena pridelava vina iz grozdja, pridelanega izven EU,
- v primeru mešanja slovenskega grozdja z grozdem iz druge države članice, se lahko tako vino označi le kot 'vino iz EU' (in ne kot kakovostno ali deželno vino s poreklom).

K 15. členu

V prvem odstavku se lastniku trajnega nasada kmetijskih zemljišč omogoča oprostitev katastrskega dohodka za parcelo ki jo je prizadela pozeba in sneg v takšnem obsegu, da je ocenjena škoda višja od 50%. Zavezancu za katastrski dohodek iz trajnih ne daje dohodka lesa vsaj naslednjih 30 let. Istočasno pa zavezanca bremenijo stroški obnove, nege in varstva mladega gozda. Zaradi večjih (naravno ali s sadnjo) pomlajenih površin so tudi stroški nege mladega gozda večji, kot bi bili v primeru sonaravnega gospodarjenja, kjer se ta razvija pod in ob odraslem sestojem. Dohodek zavezanca na teh površinah je negativen.

Drugi odstavek predvideva znižanje katastrskega dohodka, ki ga uveljavlja davčni zavezanec oziroma lastnik parcele sam. S tem ima možnost, da se sam odloči ali bo uveljavljal znižanje, saj nekatere pravice izhajajo prav iz višine katastrskega dohodka.

K 16. členu

K 17. členu

K 18. členu

K 19. členu

K 20. členu

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano predlaga, da se zavarovancem iz kmetijske dejavnosti na kmetijah in najbolj prizadetim gospodarskim družbam omogoči pomoč v obliki zmanjšanja ali odpisa zdravstvenih prispevkov za zaposlene na podoben način, kot je to omogočeno za zavarovance iz kmetijske dejavnosti na kmetijah v skladu z Zakonom o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane (Uradni list RS, št. 48/92 in 21/95).

K 21. členu

K 22. členu

Določen je vakacijski rok. Ker gre za nujni zakon, ki ureja nujne ukrepe, se predvidi začetek veljavnosti že naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

(razlogi in posledice, zaradi katerih se predlaga nujni ali skrajšani postopek, razen za predlog zakona o ratifikaciji mednarodne pogodbe, ki se v skladu s 169. členom Poslovnika državnega zbora obravnava po nujnem postopku)

VI. PRILOGE

- osnutki podzakonskih predpisov, katerih izdajo določa predlog zakona
- analize, študije
- vprašalniki
- ankete
- pobude in predlogi, ki so neposredno vplivali na odločitev za predlog zakona
- drugo